OZGURKONAKCİ.COM · LOJİSTİK REHBERİ · 05

Lojistikte kariyer: roller ve yollar

Operasyondan satışa, gümrükten charter'a: bir lojistik şirketinde kim ne yapar, hangi rol nereye açılır?

Hazırlayan: Özgür Konakcı · Seviye: Başlangıç · Sürüm: 9 Kasım 2026

Çevrimiçi ve interaktif sürüm: **https://ozgurkonakci.com/rehber/lojistikte-kariyer/**

KISA CEVAP

Bir lojistik veya freight forwarding şirketinde başlıca roller operasyon, müşteri hizmetleri, fiyatlandırma, satış, gümrük, depo ve dağıtım, proje ve özel yükler, gemi acenteliği ve charter ile yönetimdir. Sektöre operasyonla başlamak, işin nasıl yürüdüğünü içeriden öğrenmeyi sağladığı için sonraki satış ve yönetim rollerinde avantaj yaratır. Türkiye'de gümrük müşavirliği ve müşavir yardımcılığı Ticaret Bakanlığı sınavına bağlıdır; FIATA'nın freight forwarding diploması ise üye ulusal dernekler aracılığıyla verilir.

Lojistikte kimler çalışır?

Bir yükün fabrikadan alıcıya ulaşması, birbirine bağlı birçok rolün ortak işidir. Bu sayfa, bir freight forwarding ya da lojistik şirketindeki temel rolleri ve bu rollerin nereye açıldığını özetler. Unvanlar şirketten şirkete değişebilir; işin özü aynıdır.

Rol haritası

Rol	Ne yapar?	Ne gerekir?	Nereye açılır?	İlgili konular
Operasyon	Rezervasyon, belge hazırlığı, taşıyıcı ve gümrükle koordinasyon, sevkiyat takibi. Deniz, hava, karayolu; ihracat veya ithalat olarak ayrılır.	Dikkat, belge bilgisi, zaman yönetimi, sorun çözme.	Müşteri hizmetleri, fiyatlandırma, satış, ekip liderliği.	Konşimento (bill of lading) → Konteyner sevkiyat takvimi → Demuraj, detention ve ardiye →

Rol	Ne yapar?	Ne gerekir?	Nereye açılır?	İlgili konular
Müşteri hizmetleri	Müşterinin tek temas noktası: bilgi verir, takip eder, sorunları ilgili ekiple çözer.	İletişim, sabır, operasyon bilgisi.	Satış, kilit müşteri yönetimi.	Dış ticaret ve lojistiğin tarafları → Hasar ve claim süreci →
Fiyatlandırma	Taşıyıcılardan navlun alır, maliyeti kurar ve satış için teklif hazırlar.	Rakamlarla rahat çalışmak, pazar takibi, ek ücret bilgisi.	Satış, ticari yönetim, tedarik (procurement).	FCL, LCL ve navlun hesabı → Navlun teklifi ve ek ücretler →
Satış	Yeni müşteri kazanır, ihtiyacı anlar, çözüm ve teklif sunar, ilişkiyi sürdürür.	İletişim, ticari bakış, ürün ve süreç bilgisi.	Kilit müşteri yönetimi, şube veya bölge yönetimi.	Incoterms® 2020 → Dış ticarette ödeme yöntemleri ve akreditif →
Gümrük	Gümrük beyannamesi, rejimler, tarife sınıflandırması ve mevzuat takibi.	Mevzuat bilgisi, dikkat. Türkiye'de gümrük müşavirliği ve müşavir yardımcılığı Ticaret Bakanlığı'nın sınavına bağlıdır.	Gümrük müşavirliği, dış ticaret uyum yönetimi.	GTİP ve gümrük rejimleri → Transit taşımacılık ve gümrük transiti →
Depo ve dağıtım	Mal kabul, stok, elleçleme, sevkiyat hazırlığı ve dağıtım planlama.	Planlama, iş güvenliği, sistem kullanımı.	Depo yönetimi, tedarik zinciri planlama.	Konteynere yükleme ve istifleme →
Proje ve özel yükler	Gabari dışı, ağır, tehlikeli veya soğuk zincir gerektiren yüklerin planlanması.	Teknik bilgi, mevzuat, risk değerlendirmesi.	Proje yöneticiliği, uzmanlık danışmanlığı.	Proje taşımacılığı ve gabari dışı yükler → Tehlikeli madde taşımacılığı: IMDG ve ADR → Reefer konteyner ve soğuk zincir →
Gemi tarafı: acente ve charter	Gemi acenteliği, hat temsilciliği, charter ve kiralama işlemleri.	Denizcilik bilgisi, sözleşme okuryazarlığı, yabancı dil.	Hat yönetimi, charter brokerliği.	Charter (çarter), laytime ve gemi demurajı → Gemide konteyner yeri nasıl okunur? Bay, row ve tier →

Rol	Ne yapar?	Ne gerekir?	Nereye açılır?	İlgili konular
Yönetim ve analiz	Şube veya bölge yönetimi; süreçleri, performansı ve departmanlar arası akışı bütün olarak görmek.	Birden fazla birimi tanımak, veriyle çalışmak, ekip yönetimi.	Üst yönetim, ticari ve stratejik roller.	İlk ihracat ve ithalat: adım adım yol haritası →

Nereden başlamalı?

Operasyonla başlamak her zaman avantajdır. Mutfağı bilmek; hizmeti müşteriye nasıl sunacağınızı ve yönetici olduğunuzda işi nasıl kontrol edeceğinizi tecrübeyle öğretir. Konşimentonun nasıl kesildiğini, bir konteynerin neden limanda beklediğini ya da gümrükte neyin takıldığını yaşayarak öğrenen kişi, satışta gerçekçi söz verir, yönetimde de doğru soruları sorar.

Kariyerin ilerleyen aşamalarında farkı yaratan çoğu zaman tek bir uzmanlık değil, **birden fazla birimi tanımaktır.** Satış, operasyon, fiyatlandırma ve finans arasındaki akışı bir arada görebilmek; yöneticilik, analiz ve süreç rollerinin temelidir.

ÖRNEK BİR YOL

1. **Taşıyıcı tarafında saha:** Bayrak taşıyıcı Türk Hava Yolları'nda kargo operasyonu ve apron deneyimi: uçağın fiziki yüklemesi ve operasyon süreçleri. İşin mutfağı burada başladı; gümrük süreçlerini de içeriden görmek ek bir bilgi ve deneyim kattı.
2. **Satış:** Kuehne + Nagel ve DHL Global Forwarding'de freight forwarding satışı
3. **Şube yönetimi:** CEVA Logistics ve Kınay'da Ankara şube müdürlüğü
4. **Entegre sistemler:** IT değil analiz tabanlı bir rol; departmanların süreçlerini birbiriyle eşlemek ve sağlıklı çalışmalarını sağlamak
5. **Marka ve pazarlama:** Şirketi ve sektörü yakından tanıdıktan sonra gelen rol

Her geçiş, yeni bir şey öğrenip onu geliştirmekle oldu. Bu sitenin sahibinin yolu; ayrıntılar kariyer sayfasında.

Hangi belgeler ve eğitimler işe yarar?

- **Gümrük müşavir yardımcılığı ve gümrük müşavirliği:** Türkiye'de bu yetkiler Ticaret Bakanlığı'nın düzenlediği sınava bağlıdır. Gümrükte uzmanlaşmak isteyenler için en doğrudan yoldur; diğer rollerde de mevzuatı okuyabilmek büyük kolaylık sağlar.
- **FIATA diplomaları:** FIATA Diploma in Freight Forwarding, 15 modüllük bir programdır ve FIATA'nın üye ulusal dernekleri tarafından verilir. Tedarik zinciri yönetiminde ileri düzey bir diploma da vardır.
- **Lisansüstü eğitim:** Lojistik ve tedarik zinciri yönetiminde yüksek lisans, özellikle analiz, planlama ve yönetim rollerine geçişte bakış açısını genişletir.

- **Yabancı dil:** Uluslararası taşımacılıkta taşıyıcılar, acenteler ve yurt dışı ofislerle günlük iletişim çoğunlukla İngilizcedir.

Bu rehberin konuları da bir başlangıç müfredatı gibi okunabilir: ilk ihracat ve ithalat yol haritası, Incoterms, konşimento ve taraflar konularıyla başlamak iyi bir sıradır.

Zorunlu belgeler ve gönüllü sertifikalar

Lojistikte bazı belgeler belirli bir işi yapmanın **yasal şartıdır**; bazıları ise bilgiyi ve kariyeri güçlendiren **gönüllü** sertifikalardır. Bir forwarder'da operasyon veya satış rolüne başlamak için genellikle yasal bir belge şartı aranmaz; zorunluluklar gümrük temsili, tehlikeli madde ve sürücülük gibi belirli faaliyetlerde ortaya çıkar. Görevinize özgü bir şart olup olmadığını işvereninize sorun.

Belge	Kim verir?	Ne için?	Zorunlu mu?
Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı	Ticaret Bakanlığı	Gümrükte yükümlüyü müşavir olarak temsil etmek	Müşavir olarak temsil için evet; forwarder'daki operasyon ve satış rolleri için hayır
Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı (TMGD)	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (UHDGM)	Karayolu (ADR), demiryolu (RID) ve denizyolu (IMDG) tehlikeli madde faaliyetlerinde danışmanlık	Faaliyet belgeli işletme TMGD istihdam etmek veya TMGD kuruluşundan hizmet almak zorunda
SRC 3 / SRC 4	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Uluslararası (SRC 3) ve yurt içi (SRC 4) eşya ve kargo taşıyan sürücü	Evet, bu sürücüler için
SRC 5 (ADR)	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Karayoluyla tehlikeli mal taşıyan sürücü	Evet, bu sürücüler için
Havayolu tehlikeli madde eğitimi (IATA DGR, CBTA)	IATA veya SHGM yetkili eğitim kuruluşu	Havayoluyla tehlikeli madde kabul eden, hazırlayan veya elleçleyen personel	Evet, kişinin yaptığı işe uygun eğitim
FIATA Diploma in Freight Forwarding	FIATA'nın üye ulusal dernekleri	Freight forwarding	Gönüllü
ICS yeterlilikleri	Institute of Chartered Shipbrokers	Gemi brokerliği, charter (çarter), acentelik	Gönüllü
CILT yeterlilikleri	Chartered Institute of Logistics and Transport	Lojistik ve taşımacılık	Gönüllü
ASCM CSCP ve CLTD	ASCM	Tedarik zinciri yönetimi (CSCP); lojistik, taşıma ve dağıtım (CLTD)	Gönüllü
ICC Global Trade Certificate (GTC)	ICC Academy	Ticaret finansmanı: akreditif, vesaik mukabili tahsil, garantiler	Gönüllü

Belge belge kısa notlar

- **Gümrük müşavirliği ve yardımcılığı:** Sınavları Ticaret Bakanlığı düzenler. Gümrük müşavirliği sözlü sınavında 100 üzerinden en az 70 ortalama gerekir. Bakanlığın açıkladığı 2025 sonuçlarına göre gümrük müşavir yardımcılığı sınavına giren 996 kişiden 312'si başarılı oldu. İkincil kaynaklara göre 2026 sınavı için ön kayıtlar Mayıs–Haziran 2026'da alındı; kesin sınav tarihi ve ayrıntılar için Bakanlığın duyurusunu kontrol edin.
- **TMGD:** Sınav ADR, RID ve IMDG alanlarında yapılır; havayolu için TMGD sınavı yoktur. Lisans mezuniyeti şarttır, başarı için 100 üzerinden en az 70 puan gerekir ve sertifika 5 yıl geçerlidir. Tehlikeli madde mevzuatında Ekim 2026'da değişiklikler yayımlandı; güncel hükümleri mevzuat.gov.tr'den kontrol edin.
- **SRC belgeleri:** SRC 5, ADR'ye dayanan tehlikeli mal sürücü sertifikasıdır; ADR Temel, Tank, Sınıf 1 ve Sınıf 7 türleri vardır. Tehlikeli madde taşıyan ve SRC 3 veya SRC 4 sahibi sürücülerin alması gerekir.
- **Havayolu tehlikeli madde eğitimi:** IATA'ya göre 1 Ocak 2023'ten beri eğitim **yetkinliğe dayalıdır (CBTA)**: içerik kişinin yaptığı işe göre belirlenir, eğitimin etkinliğinden işveren sorumludur ve eğitim 24 ayda bir yenilenir. Türkiye'de SHGM'nin CBTA DGR talimatı 22 Haziran 2023'te yürürlüğe girdi.
- **FIATA Diploması:** Kursları FIATA değil, FIATA'nın onayladığı ulusal dernekler verir. UTİKAD'ın Nisan 2026 tarihli yazısına göre dernek, Türkçe ve çevrim içi FIATA Diploma in Freight Forwarding eğitimi düzenliyor; son dönem 27 Nisan 2026'da başladı.
- **ICS:** Profesyonel yeterlilik sınavları 4'ü zorunlu, 3'ü seçmeli 7 sınavdan oluşur. Sektöre yeni girenler için Foundation, biraz deneyimi olanlar için Advanced Diploma basamakları vardır.
- **CILT:** Uluslararası yeterlilikler akredite eğitim sağlayıcıları üzerinden verilir; örneğin International Certificate Seviye 3, Diploma Seviye 5, Advanced Diploma Seviye 6'dır.
- **ASCM:** CSCP için giriş koşulu aranmıyor. CLTD; gelen lojistik, giden dağıtım ve tersine lojistiği kapsayan tek bir sınavla alınır.
- **ICC GTC:** Çevrim içi, 9 kursluk giriş seviyesi bir ticaret finansmanı sertifikasıdır; 3 yıl geçerlidir. Lojistikçi için ödeme ve vesaik bilgisini güçlendirir.

MYK belgeleri: Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun ulusal meslek standartları ve yeterlilikleri vardır; örneğin **Liman Forklift Operatörü (Seviye 3)** ulusal yeterliliği mevcuttur. Lojistikte hangi yeterliliklerin yayımlandığını ve hangilerinde belgenin zorunlu olduğunu myk.gov.tr'den kontrol edin.

Kendinizi test edin

1. Taşıyıcılardan navlun alıp teklif hazırlayan rol hangisidir? *(Cevap: Fiyatlandırma.)*
2. Türkiye'de gümrük müşavir yardımcılığı yetkisi hangi kurumun sınavına bağlıdır? *(Cevap: Ticaret Bakanlığı.)*
3. Sektöre operasyonla başlamanın yönetici olunca sağladığı avantaj nedir? *(Cevap: İşin nasıl yürüdüğünü bildiği için doğru kontrol noktalarını ve soruları bilmek.)*

Sık sorulan sorular

Lojistik sektörüne nereden başlamak gerekir?

Operasyonla başlamak büyük avantaj sağlar. Belgelerin, taşıyıcıların, gümrüğün ve zamanlamanın nasıl işlediğini içeriden öğrenen kişi, sonra satışta neyi nasıl sunacağını, yönetici olduğunda da işi nasıl kontrol edeceğini bilir.

Gümrük müşavir yardımcısı olmak için ne gerekir?

Türkiye'de gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı yetkileri Ticaret Bakanlığı'nın düzenlediği sınava bağlıdır. Güncel şartlar ve sınav tarihleri için Bakanlığın duyurularına bakılmalıdır.

FIATA diploması nedir?

Uluslararası forwarder federasyonu FIATA'nın asgari standartlarına dayanan eğitim programıdır. FIATA Diploma in Freight Forwarding 15 modülden oluşur ve FIATA'nın üye ulusal dernekleri tarafından verilir; ayrıca tedarik zinciri yönetiminde ileri düzey bir diploma vardır.

Forwarder'da çalışmak için zorunlu bir belge var mı?

Operasyon veya satış rollerine başlamak için genellikle yasal bir belge şartı aranmaz. Zorunluluklar belirli faaliyetlerde doğar: gümrükte müşavir olarak temsil için gümrük müşavirliği izni, tehlikeli madde faaliyeti olan işletmeler için TMGD, sürücüler için SRC belgeleri, havayoluyla tehlikeli madde elleçleyen personel için işe uygun DGR eğitimi. FIATA, ICS, CILT, ASCM ve ICC sertifikaları gönüllüdür.

KAYNAKLAR

FIATA — Diplomas (Diploma in Freight Forwarding, Higher Diploma in Supply Chain Management) — https://fiata.org/diplomas/
T.C. Ticaret Bakanlığı — Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınav duyuruları — https://ticaret.gov.tr/duyurular/ticaret-bakanligi-gumruk-musavirligi-ve-gumruk-musavir-yardimciligi-yazili-sinavl
Wikipedia — Airport apron (apron/ramp tanımı) — https://en.wikipedia.org/wiki/Airport_apron
T.C. Ticaret Bakanlığı — Gümrük müşavirleri: sıkça sorulan sorular ve 2025 sınav sonuçları — https://ticaret.gov.tr/gumruk-islemleri/sikca-sorulan-sorular/ticari/gumruk-musavirleri
T.C. Ticaret Bakanlığı — 2025 yılı gümrük müşavirliği sözlü sınavı duyurusu (güncelleme 05.03.2026) — https://ticaret.gov.tr/duyurular/2025-yili-gumruk-musavirligi-sozlu-sinavina-katilmaya-hak-kazanan-adaylara-iliskin-duyuruguncelleme
orgTR — 2026 gümrük müşavirliği ve GMY sınavı ön kayıt duyurusu (ikincil kaynak) — https://orgtr.org/?p=33818
UAB UHDGM — 28 Haziran 2026 TMGD ve TMGDE sınav sonuç duyurusu — https://uhdgm.uab.gov.tr/uploads/announcements/28-haziran-2026-tmgd-ve-src-5-sinav-sonuc-duyurula/28-haziran-2026-tmgd-tmgde-sinav-sonuc-duyurusu-asil.pdf
Lexpera — Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı ve Tehlikeli Mal Taşımacılığı Sürücü Eğitimi Yönetmeliği, konsolide metin (ikincil kaynak) — https://www.lexpera.com.tr/mevzuat/yonetmelikler/tehlikeli-madde-guvenlik-danismanligi-ve-tehlikeli-mal-tasimaciligi-surucu-egitimi-yonetmeligi-1
Alomaliye — Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı yönetmeliği metni, RG 06.07.2022/31888 (ikincil kaynak) — https://www.alomaliye.com/2022/07/06/tehlikeli-madde-guvenlik-danismanligi-ve-tehlikeli-mal-tasimaciligi-surucu-egitimi-yonetmeligi/
Alomaliye — Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği, konsolide metin (ikincil kaynak) — https://www.alomaliye.com/2004/09/03/karayolu-tasimacilik-faaliyetleri-mesleki-yeterlilik-egitimi-yonetmeligi/
IATA Knowledge Hub — Tehlikeli madde eğitiminde yetkinliğe dayalı yaklaşım (CBTA) — https://www.iata.org/en/publications/newsletters/iata-knowledge-hub/what-you-need-to-know-about-the-competency-based-approach-to-dangerous-goods-training-and-assessment
Lexpera — SHGM SHT-EGITIM/CBTA DGR talimatı (ikincil kaynak) — https://www.lexpera.com.tr/mevzuat/tebligler/yetkinlik-esasli-egitim-ve-degerlendirmeye-dayali-havayoluyla-tehlikeli-maddelerin-tasinmasi-egitim-1
UTİKAD — FIATA Diploma eğitimi kayıtları (ALTSO'nun yayımladığı yazı, 07.04.2026; ikincil kaynak) — https://www.altso.org.tr/wp-content/uploads/2026/04/fiata-diploma-egitimi-kayitlari.pdf
ICS — Choosing your qualifications — https://ics.org.uk/learning/choosing-your-qualifications
CILT International — Yeterlilikler — https://ciltinternational.org/?p=18532
ASCM — CSCP eligibility — https://www.ascm.org/learning-development/certifications-credentials/cscp/eligibility
ASCM — CLTD certification — https://www.ascm.org/cltd-certification/
ICC Academy — Global Trade Certificate (GTC) — https://academy.iccwbo.org/international-trade/certifications/global-trade-certificate-gtc
MYK onaylı ulusal yeterlilik: Liman Forklift Operatörü (Seviye 3), 12UY0088-3 Rev. 05 (TÜRKLİM sunucusu) — https://kport.turklim.org/belgeler/12UY0088-3%20Rev%2005%20Liman%20Forklift%20Operat%C3%B6r%C3%BC.pdf
Örnek kariyer yolu: Özgür Konakcı'nın kariyer sayfası ve kendi anlatımı (08.11.2026) — https://ozgurkonakci.com/kariyer/

Bu rehber eğitim amaçlıdır ve yazarın kişisel görüşlerini yansıtır; çalıştığı ya da daha önce çalıştığı kurumların görüşü değildir. Sözleşme, gümrük ve finans kararlarında güncel resmî kaynaklara ve uzmanlara başvurun. Incoterms® Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) tescilli markasıdır.

© 2026 Özgür Konakcı · ozgurkonakci.com. Bu belge, kaynak (ozgurkonakci.com) gösterilerek eğitim amaçlı paylaşılabilir ve çoğaltılabilir; ticari amaçla kullanılamaz.